

סוף שבוע | רשימה שחורה

ילד בן 13 התאבד. הוא לא יכול היה לנשום יותר את האוויר הזה

רק במקום שבו אכזריות נראית כמו אוויר היא יכולה להפוך לחלק מהחיים עצמם

אלון עידן 15 במרץ 2023 עקוב

... אלרועי בן שבת, ילד בן 13 מרעננה, התאבד. הוא התאבד כי עשו עליו חרם, כי הציקו לו, כי התעללו בו, כי השפילו אותו. ילד בן 13 מת. פשוט כך.

ההתאבדות שלו עברה כמעט בקול דממה דקה. פה ושם היו אזכורים ברשתות חברתיות או באתרים שעוסקים בחדשות מקומיות. מה זה "סיפור מקומי" לעומת "הרגע ההיסטורי" שבתוכו אנו חיים (מעניין אם יש איזשהו סעיף ב"רפורמה" שחשוב למישהו יותר מחיים של ילד בן 13).

... ילד בן 13 התאבד כי ילדים בגילו מיררו את חייו. הם מיררו את חייו כי הם היו מסוגלים למרר את חייו. כלומר, המבנה הנפשי שלהם איפשר להם להוליך ילד בגילם עד קצה גבול הסיבולת שלו ומעבר לו. בשפה פשוטה: היתה בהם את האכזריות הנדרשת כדי לגרום לילד בן גילם לוותר על חייו.

(כן, אכזריות, זו המילה. אין מילה אחרת בשפה העברית שקרובה יותר לתיאור המצב הזה מאשר אכזריות. וצריך לומר את המילים האלו בלי לסייג אותן ובלי לכבס אותן. לקרוא לילד בשמו).

מאין מגיחה האכזריות הזאת? מה מאפשר אותה? כיצד היא יכולה להתקיים לאורך זמן בלי שאף אחד מבחין בה ועוצר אותה?

נדמה לי שאכזריות כזאת מתקיימת במקומות שבהם מאפשרים לאכזריות כזאת להתקיים. כלומר, רק כשאכזריות כזאת לא בולטת החוצה מתוך התבליט של המקום והזמן שבהם היא מתקיימת, היא יכולה להימשך לאורך זמן; רק במקום שבו אכזריות כזאת נתפסת כחלק מנורמה, מהלך רוח, ממצב קיים — איש לא

עוצר בעדה; רק במקום שבו היא נראית כמו אוויר, שקופה וטבעית, היא יכולה להפוך לחלק מהחיים עצמם. ילד בן 13 התאבד כי הוא לא יכול היה לנשום יותר את האוויר הזה.

••• מתמטיקה מול חיים. זו השאלה שכל מערכת חינוך צריכה לשאול את עצמה אחרי המוות של אלרועי בן שבת. מתמטיקה מול חיים: כמה שעות אמורים להשקיע במתמטיקה, כמה שעות צריכים להשקיע בחיים.

••• אנשים "הזדעזעו" כשקראו על ההתאבדות של אלרועי. הבעיה עם "זעזוע" זה השימוש הנרקסיסטי שנעשה בו: האדם ה"מזדעזע" מבקש לעסוק בעצמו במקום על מה שקרה מחוצה לו ("אני מזועזע"). הוא "מזדעזע" כדרך להיטהר מהמציאות הבלתי־אפשרית שאליה נחשף ("גם אתם הזדעזעתם כמוני?"). אחרי ש"מזדעזעים" עוברים הלאה, ל"זעזוע" הבא. ככל שאנשים יותר מזדעזעים, כך אפשר להניח בביטחון רב שכלום לא ישתנה (אחרת לא נוכל יותר "להזדעזע").

••• קראתי את הודעת עיריית רעננה בנוגע לטרגדיה. "העירייה כואבת את כאבה של משפחת תלמיד העיר". האם העירייה אכן כואבת את כאבה של המשפחה? האם עירייה יכולה לכאוב כאב? האם אלו מילים אמיתיות?

אחר כך העירייה חזרה שוב ושוב על המילה "מענה". היא פועלת למתן "מענה", היא "בזמינות לכל מענה", הועברו להורי התלמידים "מתן דגשים וערוצי מענה", ואפילו יש "תוכנית פעולה לטווח הקצר והארוך... לדיוק המענים בהתאם לצרכים העולים מן השטח".

תהיתי אם אלרועי היה זקוק ל"מענה"? "מענה" כמו זה שאתה מקבל — או לא — במוקד שירות לקוחות של העירייה בענייני ארנונה ("התקשרתי אבל לא זכיתי למענה"). "מענה" כמו בצימוד הבלתי־נגיש "מענה אוטומטי".

למעשה תהיתי אם יש בכלל חוט שמחבר בין ילד בן 13, שסובל מגיהנום חברתי ולא יודע את נפשו מרוב סבל, לבין מילים כמו "מענה", "מתן דגשים", "ערוצים זמינים", "תוכנית התקשרות"?

או שאולי המילים הללו, שמן הסתם נכתבו על ידי "גורמי המקצוע וצוותי החינוך"

של העירייה, הן חלק מהמבנה הקשיח, האטום, הביורוקרטי של המציאות
שבתוכה אנו חיים, חלק מהשפה הבלתי־נגישה שהותירה את אלרועי מחוץ
לדלת, בודד בכאביו, בייסוריו, בסבלו.